

Anayasal Düzenin Korunmasında Anayasa Mahkemelerinin ve Yüksek Mahkemelerin Rolü

Dr. Gianni Buquicchio
Venedik Komisyonu Başkanı

Sayın Başkan,

Sayın Başkanlar ve Üyeler,

Baylar Bayanlar,

Büyük şehir İstanbul'a gelmek ve Türk dostlarımla buluşmak benim için her zaman çok büyük bir keyiftir!

Asya Anayasa Mahkemeleri ve Muadil Kurumlar Birliğinin İkinci Kongresine katılmaktan ve Türkiye Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesinin 52. Yıldönümünü kutlamaktan dolayı bilhassa memnuniyet duyuyorum.

Venedik Komisyonunun, hem ilk temasların dokuz yıl önce, 2005 yılında, başladığı Asya Anayasa Mahkemeleri ile hem de pek çok yıldır işbirliği halinde olduğumuz Türkiye Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi ile mükemmel ilişkileri vardır.

[AAMB]

2005 yılının Eylül ayında Ulan Batur, Moğolistan'da Asya Anayasa Mahkemeleri Üyelerine yönelik düzenlenen üçüncü seminerde Venedik Komisyonu, bu mahkemeler arasında içtihat paylaşımını ve bilgi alışverişini sağlamak için Asya Anayasa Mahkemeleri ile ilk işbirliği anlaşmasını önerdi.

2007 yılında, Asya Anayasa Mahkemeleri Üyelerine yönelik Beşinci Konferansta, müzakere konularından biri, "Asya Anayasa Mahkemeleri Birliği" kurulması oldu.

Bu girişim, Venedik Komisyonunca tam anlamıyla onaylanmış ve desteklenmiş olup, tüm dünyadaki bölgesel anayasa mahkemeleri gruplarının izinden ilerlemektedir.

Mahkemeler arasındaki bu tür işbirliğinin, bölgesel ve evrensel düzeyde demokrasi ve insan haklarını güçlendirme hususunda büyük önemi olduğuna sarsılmaz bir inancım vardır.

Bu anlamda, Venedik Komisyonu, Tüzüğü 24 Eylül 2011 tarihinde yürürlüğe girmiş olan Dünya Anayasa Yargısı Konferansını kurabilmiş olmaktan dolayı büyük gurur duymaktadır.

Kurulduğundan bu yana, Dünya Konferansı tüm dünyadaki anayasa mahkemeleri ve muadil kurumlar için müzakereler yapılmasına yönelik önde gelen bir forum haline gelmek üzere büyük çaba göstermektedir.

2009'da Cape Town'da Asya Anayasa Mahkemelerini Dünya Anayasa Yargısı Konferansının Birinci Kongresinde ağırlamaktan memnuniyet duymuştum.

Asya Anayasa Mahkemeleri ve Muadil Kurumlar Birliği, daha sonra 2011 yılında Rio de Janeiro'da Dünya Konferansının İkinci Kongresinde yer almış olup, bu yılın Eylül ayının sonunda Seul'da yapılacak Üçüncü Kongreye yine katılacaktır.

Bu Birliğin Venedik Komisyonu ile İşbirliği Anlaşması yaptığı yıl olan 2012 yılının Mayıs ayında, Seul'da Asya Anayasa Mahkemeleri ve Muadil Kurumlar Birliğinin Açılış Kongresinde bulunma ayrıcalığını yaşadım.

Tüm bu gelişmeler çok olumlu ve umut vericidir!

Baylar, Bayanlar,

[Türkiye Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi]

Venedik Komisyonu'nun Türkiye Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi ile olan işbirliği, yıllar önce başladı ve Anayasa Mahkemesi, düzenli olarak Anayasa İçtihatları Bültenine ve CODICES veri tabanına katkıda bulunmaktadır.

2004 yılında, o dönemdeki Başkan Sayın Mustafa Bumin'den Mahkemedeki yapılması planlanan reform konusunda Komisyonun görüşünü içeren bir rapor hazırlanması talebi almıştık.

Daha o zamanlarda, anayasa değişikliği taslağı ile anayasa şikâyetinin getirilmesi öngörülüyordu.

Bu tür bir şikâyetin getirilmesi birkaç yıl aldı, ancak bu, benim kesinlikle sıcak bakmış olduğum “2010 anayasa değişiklikleri” yoluyla gerçekleştirildi.

Bireysel başvurulara kapılar 2012 yılının Eylül ayında açıldı. Bu, Anayasa Mahkemesi için büyük bir adım oldu ve Venedik Komisyonu bu olumlu gelişmeden memnuniyet duydu.

Venedik Komisyonu, 2010 yılında Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna ilişkin bir görüş sunma fırsatını buldu ve bu reformu, önceki duruma kıyasla Yüksek Kurulda Bakanın yetkisini azalttığından, doğru yolda atılan olumlu bir adım olarak karşıladı.

Ne var ki, Venedik Komisyonunun görüşünde tavsiye edilenin aksine, son zamanlarda kabul edilen değişiklikler, Yüksek Kurulda yer alan Adalet Bakanı'nın yetkilerini önemli ölçüde artırmıştır.

Anayasa Mahkemesi bu konuyu ele almaya başlamıştır ve ben Mahkemenin bu hükümleri iptal etmesine kesinlikle sıcak bakıyorum.

Venedik Komisyonu, Adalet Bakanının yetkilerinin, etkili bir bağımsız yargı yararına, Yüksek Kurul içerisinde sınırlı kalması gerektiği kanaatindedir.

Yargı bağımsızlığı azami derecede önemlidir ve hiçbir surette yargının yürütmenin denetimine tabi olmaması gerekir.

Anayasa Mahkemesinin rolünün önemi de bu Mahkemenin Twitter yasağına ilişkin son zamanlarda vermiş olduğu karar ile etkili biçimde gösterilmiştir.

Anayasa Mahkemesi, bu yasa ile Anayasa'nın 26. maddesinde güvence altına alınan ifade özgürlüğü ilkesinin ihlal edilmiş olduğunu oybirliğiyle tespit etti.

Bu iki kararla, Türkiye'de demokrasiye ilişkin önemli rolünü sergileyen Türkiye Cumhuriyet Anayasa Mahkemesinin bir kez daha gerçekten bağımsız ve tarafsız bir kurum olduğu ortaya çıkmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi, kuvvetler ayrılığını, yargı bağımsızlığını ve insan haklarının korunmasını temin ederek, Anayasa'nın etkili koruyucusu olma rolünü yerine getirmektedir.

Bu bakımdan, medyada yer alan bazı makalelerde son zamanlarda Türkiye Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesine eleştiri ve saldırı yöneltilmesi ile ilgili ciddi endişelerimi ifade etmek isterim.

Sayın Başkan,

Baylar Bayanlar,

[Anayasa Mahkemelerinin Rolü]

Türkiye Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi gibi, bugün burada bulunan tüm Mahkemeler kuvvetler ayrılığı ve temel hakları güvence altına alma gibi yüce bir göreve sahiptirler ve dolayısıyla eğer bu göreve saygı gösterilirse, barış ve istikrar sağlanmış olur.

Fiiyatta Anayasanın koruyucuları ve bekçileri olan anayasa mahkemelerinin rolü, anayasal ilkelerin ihlalini önlemek açısından hayati önemdedir.

Anayasa mahkemelerinin rolünün yıllar içinde geliştiği açıktır; bu gelişme öyle bir noktaya gelmiştir ki günümüzde etkili anayasa yargısı, gerçek bir demokrasinin temel bir özelliği şeklinde kesinlikle tanımlanabilir.

Anayasa mahkemeleri, anayasanın özünde var olan değerlerini geliştirirler ve anayasanın sabit, miadını doldurmuş ve eski bir metin değil ama yaşayan ve dinamik bir kaynak olarak kalmasını sağlarlar.

Bir anayasa mahkemesinin anayasanın istikrarını ve hukukun üstünlüğüne saygıyı temin etme rolünün ötesinde, anayasanın ana bir direk görevi gördüğü demokratik süreci güçlendirme ve ilerletmede üstleneceği kendine özgü bir rolü de bulunmaktadır.

Venedik Komisyonu, Avrupa Konseyinin demokrasi, insan haklarının korunması ve hukukun üstünlüğü olan temel ilkelerinin gelişmesine yardım eder.

Her ülke farklı olup, farklı bir hızda farklı bir yol izlerken, bu ortak amaçlar hepsi için geçerlidir ve Venedik Komisyonu tamamen evrensel bu değerleri geliştirme konusunda AAMB üyelerinin her biriyle çalışmaya hazır bulunmaktadır.

Kore Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Başkanı Sayın Park'ın bir Asya İnsan Hakları Mahkemesi kurma yönündeki önerisine sıcak bakıyorum.

Sayın Başkan Park'ın önermiş olduğu adım adım yönteminin kullanılmasıyla, bu girişimin başarılı bir sonuca ulaşacağını ve yakında hayata geçirileceğini umuyorum.

Venedik Komisyonu, bu önemli uğraş hususunda yardımcı olmaya ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin birikmiş tecrübesini sunmaya hazırdır.

Sayın Başkan,

Baylar Bayanlar,

Asya Anayasa Mahkemeleri Birliği üyelerinin bağlarını daha da güçlendirmelerini diler; Türkiye Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesinin yıldönümünü yürekten kutlamak isterim.

Teşekkür ederim.

The Role of Constitutional and Supreme Courts In the Protection of the Constitutional Order

Dr. Gianni Buquicchio
President of the Venice Commission

Mister President,

Presidents and Judges,

Ladies and Gentlemen,

It is always an immense pleasure for me to come to the great city of Istanbul and to meet my Turkish friends!

I am particularly pleased to take part in the second congress of the Association of Asian Constitutional Courts and Equivalent Institutions and to celebrate the 52nd anniversary of the Constitutional Court of Turkey.

The Venice Commission has excellent relations with both:

- The Asian Constitutional Courts, with whom our contacts began nine years ago, in 2005 and, of course, with the Constitutional Court of Turkey, with which the Venice Commission has co-operated for many years.

[AACC]

It was at the third seminar for Asian Constitutional Court Judges held in Ulan Bator, Mongolia in September of 2005 that the Venice Commission proposed its first co-operation arrangement with the Asian Constitutional Courts in order to facilitate the exchange of information and the sharing of case-law between these courts.

In 2007 - at the Fifth Conference of Asian Constitutional Court Judges - one of the topics of discussion was the establishment of an "Association of Asian Constitutional Courts".

This endeavour was fully endorsed and supported by the Venice Commission and follows in the footsteps of other regional groups of constitutional courts around the world.

I am of the firm belief that such co-operation between courts is of great importance in strengthening democracy and human rights on a regional and global level.

In this respect, the Venice Commission is very proud to have been able to set up the World Conference on Constitutional Justice, whose Statute came into force on 24 September 2011.

Since it was set up, the World Conference has been making great efforts to establish itself as a leading forum for discussions for constitutional courts and equivalent bodies from around the world.

I had the pleasure of welcoming the Asian Constitutional Courts to the First Congress of the World Conference on Constitutional Justice in Cape Town in 2009.

The Association of Asian Constitutional Courts and Equivalent Institutions itself then took part in the Second Congress of the World Conference in Rio de Janeiro in 2011 and will be taking part in the Third Congress in Seoul, at the end of September of this year.

It was in May 2012 that I had the privilege of taking part in the Inaugural Congress of the Association of Asian Constitutional Courts and Equivalent Institutions in Seoul, the year in which this Association also entered into a Co-operation Agreement with the Venice Commission.

All these developments are very positive and encouraging!

Ladies and Gentlemen,

[Constitutional Court of Turkey]

The Venice Commission's co-operation with the Constitutional Court of Turkey started many years ago and the Constitutional Court regularly contributes to the Bulletin on Constitutional Case-Law and the CODICES database.

In 2004, we received a request for an opinion from the then President of the Court, Mr Mustafa Bümin, to provide assistance in the reform of the Court.

Already then, the draft constitutional amendments proposed the introduction of the constitutional complaint.

It took a number of years for this type of complaint to be introduced, but this was done through the “2010 constitutional amendments”, which I strongly welcomed.

The doors were opened to individual applications in September 2012. This was a big step for the Constitutional Court and the Venice Commission was pleased about this positive development.

The Venice Commission also had the opportunity of providing an opinion on the High Council for Judges and Prosecutors in 2010, and welcomed this reform as a positive step in the right direction since it reduced the competence of the Minister in this High Council as compared with the previous situation.

However, contrary to what had been recommended in the opinion of the Venice Commission, recently adopted amendments dramatically increased the powers of the Minister of Justice within the High Council.

The Constitutional Court took to deal with this case and I strongly welcome that the Court annulled these provisions.

The Venice Commission considers that, for the sake of an effective and independent judiciary, the powers of the Minister of Justice should remain limited within the High Council.

The independence of the judiciary is of the utmost importance and that in no case should the Judiciary be subject to the control of the executive.

The importance of the Constitutional Court’s role was also effectively demonstrated by this Court’s recent decision on the Twitter ban.

The Constitutional Court unanimously found that this ban violated the principle of the freedom of expression, guaranteed by Article 26 of the Constitution.

With these two decisions the Turkish Constitutional Court proved once again, to be a real independent, impartial and neutral institution, illustrating its crucial role for Democracy in Turkey.

The Constitutional Court of Turkey fulfils its role as the effective guardian of the Constitution, ensuring the separation of powers, the independence of the Judiciary and the protection of human rights.

In this respect I would like to express my serious worries about some recent media articles criticizing and attacking the Turkish Constitutional Court.

Mister President,

Ladies and Gentlemen,

[Role of Constitutional Courts]

Like the Constitutional Court of Turkey, all Courts present here today have the noble task of guaranteeing the separation of powers and fundamental rights which, in turn - if respected - guarantee peace and stability.

The role of Constitutional Courts, which are in effect the guardians and protectors of the Constitution, is crucial to avoid the violation of constitutional principles.

It is clear that the role of Constitutional Courts has developed over years, to the point that today effective constitutional justice can be rightly described as being a main feature of a genuine democracy.

Constitutional Courts develop the inherent values contained in the constitution and ensure that the Constitution remains a living and dynamic instrument and not a static, outdated and dusty text.

Beyond the role of the Constitutional Court to provide for the Constitution's stability and for the respect of the rule of law, it also has a distinctive role to play in furthering and strengthening the democratic process in which the Constitution serves as a main pillar.

The Venice Commission promotes the basic principles of the Council of Europe, which are democracy, the protection of human rights, and the rule of law.

While each country is different and follows a different path at a different speed, these common goals apply to all of them and the Venice Commission stands ready to work with each of the AACC's members in furthering these truly universal values.

[Asian Court of Human Rights]

I warmly welcome the proposal of the President of the Constitutional Court of the Republic of Korea, Mr Park, to establish an Asian Court of Human Rights.

I do hope that this initiative will bear fruit and will be implemented soon, using the step by step approach proposed by President Park.

The Venice Commission is ready to assist in this important endeavour and to provide experience accumulated with the European Court of Human Rights.

Mister President,

Ladies and Gentlemen,

I would like to wish the members of the Association of Asian Constitutional Courts to further strengthen their ties; and I would like to wish the Constitutional Court of Turkey a very happy birthday.

Thank you.